

Paul Kaaritan Ephesus Sannao Ati'o

Di'oraz kaarita daua'o

Di'oraz kaarita saada-kaao mishidainao ati'o Ephesus iainaouz. Paul saadanii wuru'u kaaritz, utaapa-kaao dono'o taraa-kizai ii, Rome ia'oraz.

Ukowaadan i'ati Tominkaru sha'apata'azonii kida dau'an. Ukowaadan na'apam Tominkaru aipan pabaokopatan ipai patomaniinao, aokazi iainao na'iki imi'i baara ainao. Ubaokopata'azon i'dyaun Christ ida'an bauda'apa'o choochi nii, uru'o nii i'zowaunaa nii.

Na'iki Paul kowaadan mishidainao ati kaina'a umanawunu'o aimaakan Tominkaru taa'azon na'iki usha'apata'azon i'ati Christ ida'an; Christ ida'ana'o i'oiian kida so'ota-kaao i'ai, na'iki uruu ida'ana'o Tominkaru zaamatan naa i'dyaun, paudainao ni'i naa.

Di'ora'a kaarita ida'a kaimanaiman Christ kainaabata-kaao pidannao ati. Itukapa-kinaa nii ukamarainpanun; itukapa-kinaa nii na'apam umarina'atan oia'o pidan ai; itukapa-kinaa nii umanawunu'o ukamunanun, na'iki ukaimanan.

Kaarita buutinpan kida

Paul kowaadan pasaadan dau'an kaarita 1:1-2

Christ na'iki mishidainao daua'o 1:3—3:21

Pa'ina'o mashaapa-karu Christ ida'a 4:1—6:20

Paul katokontan paparadan 6:21-24

¹ Di'oraz kaarita o'garu Paul di'iki'o Tominkaru aipan kawana'ati'oraz o'apostle-tinan Christ Jesus ati. O'saadannao o'kaaritan ipai unao ati, Tominkaru pidanannao, Ephesus iainaouz, mishidainaouz manawun Christ Jesus. ² Marii

waDaru Tominkaru na'iki Naobanai Jesus Christ kamunanun u'ati na'iki utaa kizi unyukunuu kaiman-kinana nii.

Kaimana'o aimaakan ikoda-kao Christ ida'an

³ Tuukii wakonaukii-kidan Tominkaru, wanaobanaa Jesus Christ Tominkarunuz na'iki uDaru. Uruu wuru'u kamunanu'oraz wa'ati, utaan ida'an kaiman kida'o aimaakan aokazi iki kida'oraz wadoronaa ati, wamashaapa-kinana nii, na'iki washa'apatin-kinana nii kaiman. Wuru'u usha'apatanuz wa'ati aimaakan kida kaikapa'a, uzaamatin-kidan idi'o waunao Christ ida'ati.

⁴ Patoman ua'ia'o zii amazada, Tominkaru zaamatan waunao Christ ida'ati; uzaamatan waunao uaipan idi waunao kaimanainao nii manawun paawun za'a, aonaa kizi oia'o ikoda-kao wa'ida'a. Umarainpan idi waunao, ⁵ kotua'ora'a naa udi'itapan wuru'u pazaamata'azoonuz waunao paudainao nii Jesus Christ sha'apatanii ida'an. Tuukii ukaimanan u'ati wuru'u usha'apatanuz aimaakan na'apa, panyukunuu kawana'ati'o na'iki paaipan kawana'ati'o. ⁶ Ukau'an wakonaukii-kidan Tominkaru ukamunanun idi manawun wa'ati. Mishi tuukii manawun utukapa-kidan pakamunanun wa'ati, wuru ida'ana'a udani umarainapanii sha'apataniaz.

⁷ Utorian waunao paudani izain shootan ida'an umawakan dono. Na'iki uizain ida'an wa'oian mainaabata-kao. Na'apa'o ida'an Tominkaru tukapa-kidan wa'ati umanawunu'o pakamunanun, ⁸ na'iki dobata utukapa-kidan pakamunanun wa'ati, paaitapaaban ida'an na'iki paaitapan ida'an ipai aimaakan.

⁹ Aizii paaipan kawana'ati'ora'a naa Tominkaru aida-kidan wa'ati aimaakan wuru'u kotua'oraz utaapa-kidan mashaa panyukunuu ii, usha'apata'azooniaz wa'ati, wuru'u Christ ida'ana'oraz naa usha'apatan. ¹⁰ Kaikapa'o wuru'u uaipanuz pasha'apatan aimaakan: Pakainaatanii kamoo kaawan dono ubaokopata'azon ipai daunuuda'u

aimaakannao wuru'u aokazi iainao na'iki imi'li baara anainao kidaz bauta'apa'o naobanai waranu'u, uruu wuru'u Christ.

¹¹ Aizii ipai aimaakan kida sha'apata-kaoz na'apa Tominkaru aitan kawana'ati'o, na'iki uzaamatanii wau-nao papidanannao nii uzaamatan-kidan ida'an wau-nao Christ ida'ati. Usha'apanum kau'an kotua'ora'a naa Tominkaru di'itapan wuru'u pazaamata'azoonuz waunao. Aizii umishia'a naa wuru'u pasha'apata'azoonii kidaz na'apa paaipan kawana'ati. ¹² Usha'apatan aimaakan kaikapa'a waunao Jewnao ati, mishidainaouznaa Christ kiwiin, uaipan idi wakonaukii-kidan pamanawunun. ¹³ Na'iki unao pana'ainaouz pidannao Jewnao ai, Tominkaru zaamatanii naa kapam unao Christ ida'ati, uabatan na'iki umishidan dono'oraz mishi'o kuwai, tawuru'u Kaimana'oraz Kuwai Tominkaru kazaanaatan dau'oraz unao. Aizii ukainaabatan wuru'u pazaamatanuz unao, utaan ida'an Kaimana'o Doronaa unao ati, ukowaadauzoniaz padyuuda'azon papidanannao ida'ati. ¹⁴ Uruu Kaimana'o Doronaa, Tominkaru kainaabata-kinaa mishi'o nii utaan wuru'u ukowaadaniaz pataa'azon dina'iti'li. Wazaamatan nii wuru'u utaa'azooniaz aimaakan uso'otan dono'o naa waunao kaimanaiman papidanannao nii. Uruu ida'ana'o nii tuukii pidannao konaukii-kidan Tominkaru umanawunun.

Paul toriinpan Tominkaru ati mishidainao dau'an

¹⁵⁻¹⁶ Tominkaru kamunanun idi waunao ati, aonaa oosokadan otoriinpan u'ati unao dau'an, na'iki karikaonan da'i kapam okonaukii-kidan uruu unao dau'an, sari-apa oabatan di'iki'o unao unamunaa. Oabata tuukii umishidan Naobanai Jesus, na'iki oabata kapam ipai umarainpan Tominkaru pidanannao. Uruu idi otoriinpan kawana'ati, otoriinpan Tominkaru ati unao dau'an.

¹⁷ Karikaonan da'i õtoriinpan Tominkaru ati, wanaobanaa Jesus Christ Tominkarunuz, uruu waDaru umanawunu'o. Õtoriinpan marii kizi utaan unao ati uaitapaaba-kinnaa nii manawun, marii kizi ukainaabatan unao ati uaitapa kizi uruu kaimanaiman. ¹⁸ Na'iki õtoriinpan, marii kizi Tominkaru da'atan unyukunuu kaimanaiman, uaitapa kizi na'apam ukaimanan na'iki umanawunu'o wuru'u aimaakan ukowaadaniaz pataa'azon papidanannao ati. Uruu ida'ati'o wuru'u udapadanuz unao na'iki uzaamatanuz unao papidanannao nii.

¹⁹ Na'iki õtoriinpan uaitapa kizi wuru'u umanawunu'oraz ma'ozaka-karu wazootapa'oraz ipai aimaakan kida ma'ozakan; uruu ma'ozaka-karu ida'ana'o Tominkaru kaminka'utan na'iki uma'ozakadan waunao mishidainauz. Na'iki uruu ma'ozaka-karu ukaiwaanii ²⁰ pakakuda-kinnaa nii na'iki pakadishita-kida-kinnaa nii Christ pamawaka-kizi iki, na'iki usakanata-kidanuz padiwa'ora antanapu* aokazi ii.

²¹ Christ, uruu umanawunu'o naobanai na'ii, uwa-zootapa ipai daunuuda'u wuru'u umanawunuinao na'iki ma'ozakainao kidaz doronainao, kai, diina'iti'i na'iki karikaonanuo' nii. ²² Tominkaru aipan ati, Christ waranuitapan nii ipai aimaakannao. Na'iki Tominkaru zaamatan Christ kazowautapa'o nii wuru'u papidanannao mishidainauz. ²³ Christ uruu mishidainao zowauz, aizii inao unanaa. Christ ida'ana'o wuru'u mishidainao ikodanuz pakakupa-kinnaa nii na'iki pama'ozaka-kinnaa nii. Na'iki uruu wuru'u taa'oraz kakupa-kinai ipai aimaakan-nao ati, ipai amazada kawana'ati.

* **1:20** usakanata-kidanuz padiwa'ora antanapu: Jewnao taapan pidan sakanata'o Naobanai diwa'ora antanapu, umanawunu'o uruu ipai ba'orainao ai.

2

Tominkaru kazannaatan waunao pakamunanun ida'an

¹ Aizii kotua'a naa umamishidakan dono zii Christ, na'apa unao mawaka'o pidannao kawan umaizo'atikan idi Tominkaru paradan, na'iki usha'apaapan idi oii kida'o aimaakan. ² Tuukii da'i usha'apatauzon dikauda kida'o aimaakan, uda'anan idi oiainao pidannao kaduz. Na'iki tuukii uizo'atiizon Satan paradan, kazowautapa'oraz oia'o doronainao doko ii aka, kaudina'oraz pidannao nyukunuu ii dikintapainauz Tominkaru.

³ Ipai waunao na'apa'o kapam wamashaapauzon kiwiin; tuukii da'i waaipan washa'apatan oia'o aimaakan, na'iki ipai washa'apatan oia'o wanyukunuu aiapanii kidaz washa'apatan. Ukau'an na'apa'o nii padamata wapataka'uta-ka'o wa'oian dikin ii ba'oran oiainao kawan.

⁴⁻⁵ Mazan Tominkaru tuukii ukamunan-kidan waunao, utukapan pu'u waunao mawakainao pidannao kawan wa'oian idi na'iki wadikintapan idi manawun uruu. Mazan umarainpan idi waunao tuukii, utaa wa'ati kakupa-karu Christ tuma. Soo Tominkaru kamunanun idi'o manawun wuru'u ukazannaatanuz waunao. ⁶ Na'iki Tominkaru kadishita-kidan waunao wamawakakizi iki Christ tuma, na'iki usakanata-kidan waunao baokopa Christ tuma aokazi ii. Tominkaru sha'apatan aimaakan wa'ati kaikapa'a uzaamatan idi waunao Christ ida'ati. ⁷ Na'iki Tominkaru sha'apatan aimaakan kaikapa'a, uaipan diina'itiinao pidannao tukapan wuru'u pakaimannuz manawun na'iki pakamunanun wa'ati, Christ Jesus ida'ana'oraz usha'apatan. Mishi ukaimanan ipai uwazootapan ba'oran aimaakan kida kaimanan.

⁸ Tominkaru kamunanun idi manawun, ukazannaatan unao umishidan idi Christ. Aonaa unao kaimanan

idi'o mani wuru'u ukazannaatanuz unao, mazan kana'apani'o karikaonan utaan. ⁹ Na'iki aonaa unao sha'apatan dikin ia'o mani kaiman kida'o aimaakan, uruu idi aonaa turuu pidan kian “Ōkaimanan idi'o manawun wuru'u ōkazannaata-kaoz.” ¹⁰ Tominkaru pa'an wuru'u toma'oraz waunao pa'ina'o pidannao nii, sha'apata'o nii kaiman kida'o aimaakan, wuru'u kotua'oraz naa utaapan washa'apatan nii. Wazaamata-kaoz idi Christ Jesus ida'ati, turuu washa'apatan kaikapa kida'o aimaakan.

Tominkaru kaimanaaka-kidan Jewnao na'iki Gentilenao

¹¹⁻¹² Unao Gentilenao pana'a'o pidannao udokuzunao ida'an, Jewnao ai. Na'iki Jewnao dakotan unao machootin-kainao nii, usha'apanum kau'an ĩnao chootakariwainao* pa'an. Mazan wuru'u ĩchoota-kaoz pidan sha'apatanii karikaonan paka'u ida'an. Mazan uruu dono aona'o zii uzaamatanan Christ ida'ati, na'iki tawarainao zii unao, na'iki aona'o zii ukawiizin Tominkaru pidannao kawan. Na'iki uruu dono aonaa unao ati'o mani wuru'u Tominkaru kowaadaniaz pasha'apata'azon papidanannao ati,† na'iki uruu dono aonaa kanom uzaudapan sha'apata'o nii u'ati, na'iki aonaa uTominkarun nii. ¹³ Mishi kiwiin munapo ubuutapa-kaoz Tominkaru ai. Mazan aizii unao bouda'apatina'oraz Christ Jesus ida'ati, maonapadakariwai'i naa unao Tominkaru ida'ati Christ izain shootan ida'an umawakan dono'oraz.

¹⁴ Christ wuru'u wakaimanaaka-kinaaz, uruu kaimanaaka-kida'o Jewnao na'iki Gentilenao na'iki bouda'apatina'a naa ĩdyaun. Kiwiitapa ĩmashaapan kashanau-kidaaka, mazan aizii Jesus zikada'a naa wuru'u

* **2:11-12** choota-kariwainao: Putukapa 'chootin-karu' daua'o kaarita tokon ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinao ida'a. † **2:11-12** Tominkaru kowaadaniaz pasha'apata'azon papidanannao ati: uruu dakota-kaoz covenant. Putukapa kaarita tokon ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii.

awautapa'oraz Jewnao na'iki Gentilenao ikaimanaakan ai. ¹⁵ Usha'apata aimaakan na'apa pamarina'ata-kidan ida'an ipai wuru'u Jewnao kakinaorinaa kidaz pamawakan ida'an. Usha'apatan aimaakan kaikapa'a ubauda'apata'azon idi na'iki ubaokopata'azon idi Jewnao na'iki Gentilenao pa'ida'ati. Uruu idi aizii utukapan idyaun buda'apa'o pidan kaduz nii. Uruu idi aizii kaimanaaka'a naa idyaun. ¹⁶ Pamawakan ida'ana'o wuru'u Christ kaimanaaka-kidanz dya'utama'o pidannao tonaazinaa, ubauda'apatan idyaun na'iki ukaimanaaka-kidan naa idyaun Tominkaru tuma. Ukau'an aonaa powa'a izoono-kidaakan. ¹⁷ Christ kaawanuz imi'i baara ati, ukowaadapa'anan Kaimana'o Kuwai kaimanaaka-karu dau'u, ipai pidan ati na'iki unao Gentilenao ati munapoinaouz Tominkaru ai, na'iki waunao Jewnao ati'o kapam, maonapainaouz Tominkaru ida'a. ¹⁸ Uruu Christ ida'an turua'a naa aizii waunao Jewnao na'iki unao Gentilenao wa'atin waDaru Tominkaru kanaapu ati, Kaimana'o Doronaa ma'ozakan ida'an.

¹⁹ Ukau'an unao Gentilenao aonaa tawarainaou'u naa mani oo ba'oran kaduz pidannaou'u naa mani, mazan unao buda'apata-kariwai'i naa Jewnao tuma. Buda'apa'o wiizai di'iti'ora'a naa aizii uzaamatinpan baokopa Jewnao tuma, Tominkaru pidannaouz. Uruu idi aizii baokopatinainaou'u naa unao Tominkaru pidannao bii iti. ²⁰ Ipai unao mishidainao, na'apa kabaun toma-kao kawanu'o unao. Aizii wuru'u apostlenao na'iki Tominkaru prophetinnaouz, kabaun orodanaa inao. Aizii Christ Jesus uruu kuba, ma'ozaka'o udiridapan kabaun toronnaa kida. ²¹ Uruu wuru'u dadara'oraz uzaamatapan na'iki ukadishitapa-kidan kabaun, uruu di'iki'o kabaun tominan udaru kaimana'o na'iki umanawunu'o kabaun, soo Naobanai Tominkaru kaiwaapan ni'o. ²² Unao Gentilenao

uzaamatanan idi'i naa Christ ida'ati, baokopa'ora'a naa uzaamatanpan ba'oran mishidainao tuma. Ukau'an unao wuru'u umanawu'oraz kabaun Tominkaru mashaapa-kiziz paDoronaa ida'an.

3

Paul kakuwaapatinan Gentilenao ati

¹ Ukau'an õgaru Paul, õtoriinpan Tominkaru ati unao Gentilenao* dau'an. Di'i õgaru'u taraa-kizai'i õtaraapaka, õkowaadapan dikin ii kaimana'o kuwai, Christ Jesus dyuudaniaz õkowaadan unao ati. ² Õaitapa uabatani'i naa na'apam Tominkaru kaimanan manawun õ'ati, utaan ida'an õkaudin-kizi nii, õkaminka'uta kizi unao. ³ Mishi Tominkaru tukapa-kida õ'ati pasha'apata'azoo nii aimaakan wuru'u mashaa'oraz utaapauzon. Uruu õkowaadazaaniaz masakauda'u u'ati õkaaritan ida'a. ⁴ Aizii utukapan dauna'an wuru'u õkaaritanuz, uaitapan nii mishi'o wuru'u Tominkaru tukapa-kidanuz õ'ati pasha'apata'azoonii aimaakan, Christ ida'ana'oraz. ⁵ Mazan kotu'u, kiwiitapainao pidannao ati, aonaa Tominkaru kowaadan na'iki aonaa utukapa-kidan wuru'u pasha'apata'azooniaz aimaakan. Mazan kai'i naa pa'an ukowaadan na'iki utukapa-kidan naazu wunao ati'i pazaamataninaouz apostlenao nii, na'iki prophetnao nii. Kaimana'o Doronaa ida'ana'o wuru'u utukapa-kidanuz pasha'apata'azon aimaakan wa'ati. ⁶ Kaikapa'o wuru'u mashaa'oraz utaapauzon: unao Gentilenao mishidan ida'an Kaimana'o Kuwai Jesus daua'o, na'apa'o nii uzaamatan kapam wuru'u kaimana'o aimaakan Tominkaru taa'azooniaz mishidainao Jewnao ati. Na'iki unao Gentilenao bauda'apatina'ora'a naa aizii Jewnao tuma; ukau'an

* **3:1** Gentilenao: pidannao pana'a'o Jewnao ai. Putukapa kaarita tokon ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii.

ipai wuru'u Tominkaru kowaadaniaz pataa'azon papi-danannao ati Christ Jesus ida'an, unao ipai'o nii kapam uzaamatanuz.

⁷ Tominkaru kamunanun idi ò'ati tuukii, utaa òkaudin-kizi nii na'iki utaa pama'ozakan ò'ati òkowaadapa-kinaa nii Kaimana'o Kuwai. ⁸ Padamata ògaru awutapa'o umanawun-karu ò'ida'a, ipai ba'oran Tominkaru poitorunao ai, mazan upu'u utaan umanawunu'o kaudin-kizai ò'ati, òkowaada kizi Gentilnao ati Kaimana'o Kuwai, umanawun kida'o aimaakan ikoda-kao dau'u Christ ida'an. ⁹ Na'iki Tominkaru zaamatan ògaru kowaada'o nii na'iki kainaabata'o nii kaimanaiman pidannao ati na'apam nii umishii-kao wuru'u usha'apata'azooniaz aimaakan, mashaa'oraz utaapauzon panyukunuu ii. Patoman di'iki'o ipai aimaakan, mashaa Tominkaru taapan wuru'u pasha'apata'azooniaz, aonaa bauda'apa pidan ati utukapa-kidanuz oo ukowaadanuz. ¹⁰ Aizii Tominkaru kaiwaa papidanannao, mishidainaoz, tukapa-kida'o nii mishi'o manawun paaitapaaban, ma'ozaka-tinpainao doronainao ati na'iki ìzowaunaanao doko ii aka'oraz ìmashaapan ati. ¹¹ Kotua'ora'a naa patoman ua'ii amazada udi'itapan wuru'u pasha'apata'azoonuz aimaakan kaikapa'a, aizii ukawana'ati'i naa mishi usha'apatan na'apa aimaakan kida Christ Jesus, wanaobanaa ida'an. ¹² Wazaamatanin idi Christ ida'ati na'iki wamishidan idi uruu, mabaa'azoo wawa'atin Tominkaru kanaapu ati, waaitapa unaubaan nii waunao. ¹³ Ukau'an òkia'azon unao ati, aonaa òaipan ukasha'oradapan unyukunuu òpataka'uta-kao idi taraa-kizai'i òkowaadapan dikin ii Kaimana'o Kuwai unao ati. Mishi'oraiman ukonaukii-kida'a naa òtaraapa-kao Kaimana'o Kuwai dikin ii.

Paul toriinpan mishidainao ati Ephesus iainaouz

¹⁴ Uruu idi karikaonan òkodoru'ukan waDaru Tominkaru kanaapu ati òtoriinpan dono. ¹⁵ Uruu wuru'u pabi'inaaka kida'oraz pidannao daru, ipai aokazi iainao na'iki imi'i baara anainao kidaz. ¹⁶ Tominkaru umanawunun idi òtoriinpan marii kizi utaan umanawunu'o ma'ozaka-kinai unao ati paDoronaa ida'an, ma'ozaka kizi utaapan unyukunuu. ¹⁷ Na'iki marii kizi karikaonan Christ mashaapan unao nyukunuu ii, umishidan idi manawun uruu. Na'iki òtoriinpan marii kizi unao kamarainapanun tuukii, uruu ida'an kizi uma'ozakadinpan, aonaa kizi ukaakinpan. ¹⁸ Uruu ida'an kizi, ipai baokopa Tominkaru pidannao tuma, uaitapa kizi kaimanaiman na'apa'oram wuru'u Christ marainapanuz waunao udawun iti manawun. Mishi kaina'a utaapan dobata umanawunu'o marainpaakakinai, aonaa utokon nii. ¹⁹ Aonaa mishi pidan aitapan na'apa'oram wuru'u Christ marainapanuz waunao udawun iti manawun, mazan òtoriinpan marii kizi ipai unao aitapan wuru'u Christ taapaniaz marainpaakakinai. Na'iki marii kizi'i naa unao dyaupain kaimanaiman Tominkaru kaduz di'iti'i naa.

²⁰ Tominkaru, turuu usha'apatan umanawun kida'o aimakaan wanyukunuu ii pama'ozakan ida'an, powa'a'o zii umanawunun waaiapanii ai oo watukapanii ai. ²¹ Tominkaru sha'apatan idi umanawun kida'o aimakaan mishidainao ida'an na'iki Christ Jesus ida'an, marii karikaonan utaapa-ka'o umanawunu'o nii. Amen.

4

Mishidainao bauda'apatinan Christ ida'ati

¹ Tominkaru sha'apatan idi kaiman kida'o unao ati Christ ida'an, ukau'an ògaru taraapa-kariwaiz òkau-dinan dikin ii Naobanai ati, òkia'azon u'ati, òaipan

umashaapan kaiman zoobaba na'apa Tominkaru aipan kawan papidannao mashaapan. Na'apa'o nii wuru'u udapadanuz unao Christ ida'an. ² Na'iki aonaa u'atad-
 inpa'ana'a, utaapa uiribannao kaiman na'iki ukarodapa
 ãdyaun, na'iki aonaa ukashadina'ana'a ã'ai ãmasha'a-
 patinkan dono kaiman. Umarainapa ãdyaun una'a-
 pan pu'u. ³ Na'iki ma'ozaka'a naa utiwain karikao-
 nan kizi utaapaakan kaiman, utaapa unyukunuu kaiman
 Kaimana'o Doronaa bauda'apatapan idi unao. ⁴ Ipai
 waunao mishidainaouz baokopa wazaamatinpan bauda'a-
 pa'o nanai di'iti, na'iki kaina'a bauda'apa Kaimana'o
 Doronaa mashaapa'o ipai wakawana'ati kida. Kaina'a
 bauda'apa wazaudapanii, tawuru'u Tominkaru kowaada-
 niaz pataa'azon diina'iti'i pazaamataniinao ati. ⁵ Kaina'a
 bauda'apa waNaobanaa, bauda'apa kaimana'o kuwai
 wamishidapanii, na'iki ipai waunao bauda'apa'o ida'ana'o
 wachikaawunuinan. ⁶ Kaina'a bauda'apa Tominkaru
 na'iki uruu bauda'apa ipai waunao Daru. Uruu kazowau-
 tapa'o ipai waunao, uruu kaudina'o ipai waunao ida'an,
 na'iki uruu mashaapa'o ipai wa'ida'a oo wanyukunuu ii.

⁷ Aizii Christ kamunanun idi, wakawana'ati kida ubu-
 utan wakaka'iita-kinaa nii washa'apatapan kaudin-kizai.

⁸ Kaina'a sha'atii usaadinpan na'apa Tominkaru kaaritan
 ida'a, tawuru'u ukianuz:

“Uzaidan dono'oraz doko iti,

utaazata-kida patarubanao, ãnao kaakinpainaouz
 u'ati.

Na'iki utaa kaiman kida'o aimaakan papidanannao
 ati.”*

⁹ Na'apa'oram ati'o wuru'u “uzaidan doko iti” kii-karuz?
 Uwa'atin doko iki na'iki ukaawan apowa ati, imi'i baara
 ati. ¹⁰ Ukau'an wuru'u kaawanka'oraz imi'i baara ati,
 uru'u naa wuru'u kiwa'oraz powaa iti doko iti aokazi

* 4:8 Psalm 68:18

dawun iti manawun. Uruu idi turuu ukazowautapan ipai amazada aokazi ia'o na'iki imi'i baara ana'o.

¹¹ Uruu Christ taa'oraz pana'a kida'o kaudin-kizai papidanannao ati. Pabi'i kida papidanannao uzaamata apostlenao nii, ba'orainao uzaamata prophetnao nii, ba'orainao uzaamata kowaadapa'o nii kaimana'o kuwai, ba'orainao uzaamata taapa'o nii papidanannao na'iki tominapa-kida'o nii ĩdyaun. ¹² Uzaamatan ĩdyaun, ĩtominapa-kida kizi Tominkaru pidanannao ĩaitapa kizi pasha'apatan pakaudin-kizi Tominkaru ati. Uruu ida'an kizi Christ nanaa, wuru'u mishidainaouz, ma'ozakadinan u'ati na'iki ĩma'ozakada kizi pamishidapan powa'a zii. ¹³ Atii na'apa'o nii wabauda'apatan wamishidapan na'iki kaimanaimana'o nii waaitapan Tominkaru Dani. Na'iki ma'ozaka'o mishidainaou'o nii waunao. Wadyaupain nii kaimana'o mishidainao nii, atii na'apa'o nii waunao Christ kawan, uruu mishi'o ukaimanan manawun.

¹⁴ Ukau'an aonaa koraziannao kawanu'o nii mani waunao. Aonaa turuu pidannao tanawatan wanyukunuu pana'iti kida'o pakuwaa ida'an, na'apa awaru kidu'ukan kawan kanawa wunu baoko an di'itinapa kida'a. ¹⁵ Mishi'oraiman, marii kizi'i naa pa'an wakowaadapan mishi'o kuwai wamarainpaakan ida'an, uruu ida'an kizi wadyaupain, na'iki wabauda'apatin kaimanaiman Christ ida'ati, uruu wuru'u wazowauz. ¹⁶ Aizii ipai waunao mishidainaouz, unanaa wuru'u waunaouz. Uruu wuru'u zaamataaka-kida'oraz waunao bauda'apa'o nanai ida'ati, na'apa pidan nanaa kawan, ipai udyukoinpan kida kaiman ĩzaamataakan na'iki ĩzaamatinpan uzowau di'iti. Ukau'an na'apa'o wuru'u waunaouz, wamarainpaakan an na'iki washa'apatan an wuru'u taa-kariwai kidaz wa'ati washa'apatan nii, baokopa'o nii wadyaupain, Christ ma'ozakan ida'an.

Wapana'ada kizi'i naa wakaduz

¹⁷ Aizii òkakinaowa'azon unao Naobanai aipan kawana'ati. Aona'a naa umashaapa'ana'a powa'a Gentilenao kawan, maaitapa-kainaouz Tominkaru, wuru'u ìdi'itapanii kidaz aimaakan mazanu'o na'iki madiwautapa-ka'o karikaonan. ¹⁸ Aonaa ïaitapanaatan wuru'u mishi'o kuwai Tominkaru di'iki kida'oraz, aonaa ïzaamatan wuru'u pa'ina'o mashaapa-karu Tominkaru taaniaz, usha'apanum kau'an tuukii ïdadaradapan panyukunuu u'ai, na'iki aonaa ïaitapa'azon na'apa kida'o aimaakan dau'an. ¹⁹ Uruu idi aona'a naa ïkiba'azoo-kidan pasha'apaapan oii kida'o aimaakan. Ìmashaapan soo pasha'apaapan dau'u wuru'u pananaa na'iki panyukunuu aiapanii kidaz ïsha'apatan. Ìmashaapan pakaminshu'uinpan dau'u, ïsha'apata ipai kakiba'azonnaa kida'o aimaakan, aonaa ïsokoda'azon pana'apainpan, mazan kii'an powa'a zii ïaipan pasha'apatan oia'o.

²⁰ Unao, aonaa utominapa-kida-kao na'apa kida'o aimaakan dau'u umishidan dono na'iki uzaamatan dono'oraz Christ unaobanaa nii. ²¹ Mazan uabata pa'an Christ dau'an, na'iki uabata kapam mishi'o kuwai, Christ kaduz kida daua'oraz. ²² Utominapa-kida-kao dono, udyuuda-kao umarina'atan na'iki umuudan kiwiini'o umashaapauzon kaduz, wuru'u unaudapaniaz usha'apaapan dikauda kida'oraz aimaakan. Wuru'u na'apa'oraz pidan kaduz, soo pataka'uta-kida'o na'iki antamikita-kida'o karikaonan pidan. ²³ Ukau'an marina'a naa Tominkaru pa'inaadan unyukunuu, udi'itinaapa kizi'i naa pa'an kaimana'o dau'u pa'idiwaru. ²⁴ Mishi Tominkaru pa'inaadan unao kaduz na'apa pakaduz kawan, ukau'an ukaiwa'a naa wuru'u pa'ina'oraz kaduzui taa-kao u'ati, mishi kizi'i naa usha'apatinan kaiman,

na'apa Tominkaru aipan kawana'ati.

²⁵ Ukau'an, aona'a naa powa'a umariidina'ana'a. Marii ipai pidan paradan mishi'o ida'an ipai pidannao ati. Usha'apanum kau'an ipai baokopa waunao bauda'apa'o nanai di'iti'o wazaamatinpan. ²⁶ Aizii uto'oran dono, aonaa usha'apata'ana'a oia'o aimaakan, na'iki usookada uto'orainpan na'iki usaabaa-kida unyukunuu kamoo tipitan ua'ii, ²⁷ aonaa ukashaapa'ana'a Satan kaiwaan unao, usha'apatan ida'an oia'o aimaakan.

²⁸ Aizii koidimiki pidan, marina'a naa umuudan pakoidimikin. Marii pa'an ukaudinan naa dadara, uikoda kizi aimaakan pa'ati pamashaapa-kinnaa nii, na'iki kaina'a kizi aimaakan utaan nii kapam pataka'utinainao pidannao ati. ²⁹ Mana'a ukodita-kida'ana'a dikauda'o na'iki kaziwa'o parada-karu udako iki. Mazan marii pa'an uparadan kaimana'o ida'an, na'apa'o wuru'u pidannao abata'azoo nii kidaz, uruu ida'ana'o nii ukaminka'utan na'iki uma'ozakadan pidannao nyukunuu. ³⁰ Na'iki aonaa ukasha'oradauta'ana'a Kaimana'o Doronaa Tominkaru di'iki'oraz. Tominkaru taanii wuru'u Kaimana'o Doronaa wa'ati, uruu ida'ana'o nii waaitapan mishi'o nii Tominkaru so'otan na'iki ukazannaatan waunao ipai oia'o ai diina'iti'i. ³¹ Aizii aona'a naa powa'a uto'oradinpauzo'o na'a, na'iki aona'a naa powa'a uto'oraba'ana'a, na'iki aona'a naa uto'ora'akauzo'o na'a. Na'iki aona'a naa powa'a uzunaapaaka'ana'a oo udakoopaaka'ana'a dikauda sodi kida'o ida'an. Na'iki aona'a naa udi'itinpa'ana'a powa'a uantamikita'azon dau'u uiribannao. ³² Mazan usha'apata pa'an kaiman kida'o aimaakan uiribannao ati na'iki ukamunan-kida i'dyaun. Na'iki umarina'ata'a naa wuru'u dikauda kida'oraz uiribannao sha'apatauzonii kidaz u'ati, na'apa Tominkaru marina'atan kawan wa'oian Christ ida'an.

5

Mashaapa-karu kanada'o ida'a

¹ Aizii uda'ana'a naa Tominkaru kaduz, usha'apanum kau'an udainao unao, na'iki umarainapanii unao tuukii.

² Na'iki karikaonanu'u naa umashaapa marainpaaka, na'apa Christ marainpan kawan waunao, utaaianan atii umawakan waunao dikin ii. Kaiman manawun kadu-unu'o kawan udamainan Tominkaru ati umawakan dono. Na'apa uzai kawaoda-ka'o kawan Tominkaru ati, kaduun udamaanuz.

³ Aizii Tominkaru dainaou'u naa unao, ukau'an aona'a naa turuu uunamunaa abatauta-ka'o ukaminshu'uinpan. Na'iki aona'a naa turuu usha'apaapan kakiba'azonnaa kida'o aimaakan, na'iki aonaa turuu umisha'orarun. Usha'apanum kau'an aonaa turuu na'apa kida'o abata-ka'o Tominkaru pidanannao dau'an. ⁴ Na'iki aona'a naa turuu ukadakotinan kakiba'azonnaa kida'o dau'u, na'iki maaitapin-kainao paradan kawan, oo banikiitin-karu mani oia'o na'iki dikauda sodi kida'o di'i'ika. Mishi'oraiman ukonaukii-kida pa'an Tominkaru ipai aimaakan kida dau'an, wuru'u usha'apatanii kidaz unao ati. ⁵ Uaitapa kizi mishi'o nii wuru'u, pidan kaminshu'uinpa'o, na'iki sha'apaapa'o kakiba'azonnaa kida'o aimaakan, na'iki misha'oraru, aona'o nii na'apainao pidannao zaamata-ka'o Christ na'iki Tominkaru naobanai-tinapa-kizi iti, na'iki aona'o nii i'zaamatan wuru'u Tominkaru taa'azooniaz. Aizii pidan aipaabi'ia'o aimaakan soo pa'ati karikaonan, utominkaruniitapan aimaakan kida wuru'u.

⁶ Mana'a umariida-kidina'ana'a pidannao ati ikowaadapan an mazanu'oraz karikaonan kuwai kida. Usha'apanum kau'an Tominkaru pataka'utan nii ipai pidannao, wuru dikin ia'a i'sha'apaapanii kidaz, na'iki idikintapan idi

Tominkaru. ⁷ Ukau'an mana'a ukaminauda'u-tinpa'ana'a na'apainao pidannao idi.

⁸ Mishi kiwiin umashaapan maruta'o-karu'u, mazan aizii uzaamatinan idi'i naa Naobanai di'iti, umorotan kanada'o-karu iti; ukau'an umashaapa'a naa kaiman na'apa pidannao kanada'o-karu'a'o mashaapauzon kawan. ⁹ Aizii pidannao mishi'o imashaapan kanada'o ida'a, aitapa-ka'o idyaun, imashaapan ida'an kaiman na'iki isha'apatinan ida'an sakitapa, na'iki imashaapan ida'an mishi paparadan kawana'ati. ¹⁰ Ukau'an utominpa'a naa, uaitapa kizi'i naa na'apam mashaapa-karu Tominkaru aipan kawana'ati. ¹¹ Aonaa usha'apaapa'ana'a oia'o aimaakan kida wuru'u pidannao sha'apaapauzonii kidaz maruta'o-karu'u. Mishi'oraiman ukowaada i'ati aonaa ukaimanan wuru'u na'apa kida'o aimaakan isha'apaapaniaz. ¹² Tuukii ukakiba'azonnan kadakotin-karu wuru dau'a'a dikintapainao sha'apaapanii kidaz aimaakan maruta'o-karu'u. ¹³ Mazan kanada'o kanadapan dono idyaun ipai'o nii ikaduz tukapa-ka'o na'iki aitapa-ka'o. ¹⁴ Na'ia'oram kanada'o kanadapanii kainaabana'o ni'i naaz. Kaikapa sha'atii tawuru'u saada-kariwai Tominkaru kaaritan ida'a'o kianuz:

“Pugaru da'awupauzo, pupokoda'a naa, mawaka'o kawanu'ora'a naa pugaru, ukau'an pukadishita Christ taa kizi kanada'o punyukunuu iti.”

¹⁵ Ukau'an umashaapa'a naa kaiman na'iki aitapin. Aonaa umashaapa'ana'a maaitapin-kainao pidannao mashaapan kawan, mazan aitapinainao mashaapan kawan pa'an. ¹⁶ Na'apainim utukapan an kaina'a kaimana'o aimaakan sha'apata-karu nii, usha'apata'aka sariapa, usha'apanum kau'an kai pidannao mashaapan oia'o dau'u pa'idiwaru. ¹⁷ Ukau'an aonaa umaaitapinka'ana'a, mazan uaitapa kizi pa'an

kanom wuru'u Naobanai aipaniaz usha'apatan, ukawana'ati kizi'i naa usha'apatinan. ¹⁸ Aonaa upo'idi'i na'a, usha'apanum kau'an pidan po'idin an, aonaa uaitapan pasha'apaapan dikauda kida'o aimakaan. Mishi'oraiman marii pa'an Kaimana'o Doronaa ma'ozakadapan na'iki kazowautapan unao, umashaapa kizi pa'an uaipan kawana'ati. ¹⁹ Uma'ozakada umin-mishidannao nyukunuu kida ukunuian ida'an Psalms ida'a kida'o kunui na'iki Tominkaru dau'u kida'o kunui; konaukii ukunuiapa unyukunuu iki Tominkaru ati. ²⁰ Karikaonan ukonaukii-kida waDaru Tominkaru ipai aimakaan kida dau'an, wanaobanaa Jesus Christ ida'an.

*Daiaroinao na'iki daiaruinao
ati'o*

²¹ Aizii minziiwa'a naa usha'apatin umin-mishidannao paradan kawana'ati, usha'apanum kau'an unaobanaa Christ umanawunu'o uruu.

²² Unao daiaroinao uizo'ati udaiaru paradan na'apa uizo'atin kawan Naobanai paradan. ²³ Usha'apanum kau'an uzowaunaa wuru'u udaiaruz. Na'apa Christ kazowautapan kawan mishidainaouz, wuru'u unanaaz. Īnao ukazannaataniinaouz oia'o ai. ²⁴ Ukau'an na'apa mishidainao izo'atin kawan Christ paradan, na'apa'o nii kapam wuru'u daiaroinao kida izo'atinuz pudaiaru paradan.

²⁵ Daiaruinao, umarainapa udaiaro, na'apa Christ marainpan kawan tuukii mishidainao, atii ukashaapa zii pazowii-kaou pakazannaata-kinaa nii ĩdyaun, ²⁶ uaipan idi pachikaan ĩdyaun kaiman ĩ'oian ai. Uchikaan ĩdyaun wunu idi na'iki paparadan ida'an. ²⁷ Usha'apanum kau'an uaipan idi patukapa-kidan mishidainao konaunam man-awun, ĩkadishitan dono ukanaapu ati diina'iti'i. Aonaa uaipan patukapan kaniriba'o oo dikauda'o nii ĩ'ida'a.

Mazan uaipan ïdyaun kaimanainao nii na'iki aonaa kizi oia'o ikoda-kao ï'ida'a. ²⁸ Na'apa kizi kapam daiaruinao marainpan paudaiaro, ïmarainpan kawan pananaa. Na'i-a'oram pidan marainpa'o paudaiaro marainpa'o pananaa wuru'u uruuz. ²⁹ Mishi aonaa na'iam zii pidan to'ora-kizaitapan pananaa. Mishi'oraiman kaiman pa'an utaa-panuzu, kaiman upaanuzu. Na'apa Christ taapan kawan mishidainao kaiman. ³⁰ Usha'apanum kau'an Christ nanaa wuru'u waunaouz. ³¹ Kaikapa sha'atii tawuru'u usaadinapanuz Tominkaru kaaritan ida'a: “Uruu idi daonaiora muudinan nii padaru na'iki padaro ai, na'iki ubauda'apatinan paudaiaro tuma. Uruu idi ïbauda'apatan naa pananaa, aonaa dya'utama'ora'a naa mani ïdyaun.”* ³² Kaina'a mishi'o na'iki umanawunu'o kakinaorii di'oraz parada-karu ida'a. Christ na'iki mishidainao dau'ana'o wuru'u òkadakotinanuz da'a'a. ³³ Ukau'an na'apa kizi kapam unao, marii kizi ipai daonaioranao marainpan paudaiaro na'apa ïmarainpan kawan pananaa. Na'iki marii kizi ipai daiaroinao taapan umanawunu'o nii paudaiarunao.

6

Koraiziannao, daruinao na'iki ïdaronao ati'o

¹ Koraiziannao, uizo'ati udaru na'iki udaro paradan, usha'apanum kau'an unao mishidainao Jesus, na'iki sakitapa'o wuru'u sha'apatin-karuz na'apa. ² Kaikapa sha'atii tawuru'u usaadinapanuz Tominkaru kaaritan ida'a. “Umarainapa udaru na'iki udaro.” Uruu kiwiitapa'o kakinaorii kaina'a'o aimakaan taa'azoo-kao utuma uizo'ati-kao an. ³ Kaikapa'o wuru'u aimakaan taa'azoo-kariwaiz. “Kaimana'o nii puikodan mashaapa-karu, karikaonanuo'o nii pukonaukiitinan na'iki kotua'iki'o nii

* 5:31 Genesis 2:24

pumashaapan di'oraz imi'i baara'a puizo'atin an pudaru na'iki pudaro paradan.”*

⁴ Aizii unao daruinao, aonaa uto'orada'ana'a udainao, mishi'oraiman kaiman utaapa ïdyaun, ukakinaota ïdyaun kaimana'o ida'an na'iki utominapa-kida ïdyaun Tominkaru aipan kawana'ati.

Poitoruinao na'iki naobanainao ati'o

⁵ Aizii unao torii-kariwaiz poitoruinao,† uizo'ati unaobanaano paradan mashaapainouz da'a'a imi'i baara'a. Aonaa udikintapa'ana'a ïdyaun. Konaukii usha'apata ïkaudin-kiz, uizo'ati ïparadan na'apa uizo'atin kawan Christ. ⁶ Uizo'ati unaobanaano paradan, aonaa ïawunuutapan idi mani karikaonan usha'apatan ukaudin-kizi oo uaipan idi karikaonan ïnaudapan unao. Mazan Christ poitorun idi unao, usha'apatin kaiman, unyukunuu kaimanan ida'an na'apa Tominkaru aipan kawana'ati. ⁷ Usha'apata ipai ukaudin-kizi kaiman na'iki konaukii, aonaa pidan ati'o kawan mani, mazan Naobanai Jesus ati'o kawan pa'an. ⁸ Usha'apanum kau'an uaitapa Naobanai Tominkaru'o nii wuru'u kawinipinaata'oraz ipai pidannao, poitoruinao na'iki wuru'u aona'oraz ïpoitoruinao mani. Ukawinipinaatan nii ïdyaun ïsha'apatan idi kaiman kida'o aimaakan.

⁹ Aizii unao kapoitoru-tinpainao, kaiman kapam utaapa upoitorunao, aonaa udakota'ana'a usha'apatan oo uba'izian ïdyaun. Usha'apanum kau'an ipai unao na'iki upoitorunao, bauda'apa'o uNaobanaa, uruu aokazi ia'oraz. Uruu, utukapa ipai pidannao na'apa kida pa'idiwaru, aonaa na'ia'oram utaapan pana'a kida'o nii.

* **6:3** Exodus 20:12; Deuteronomy 5:16 † **6:5** torii-kariwai poitorui: Putukapa kaarita tokon ii Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii.

Mishidainao mizaataakapan daara ni'o

¹⁰ Aizii da'a'a ubaukapan naa òkia'azon unao ati, tuukii òaipan uma'ozakadinan Naobanai Tominkaru ma'ozakan umanawunu'oraz ida'an. ¹¹ Umorokoda'a naa ipai wuru'u Tominkaru taanii kidaz mizaataaka-karu daara[‡] nii, ma'ozaka kizi ukadishitapan, na'iki aonaa kizi ukaakinpan Satan tiwaan an pawaota-kidan unao pabi'inaaka kida'o aimaakan ida'an. ¹² Aizii wuru'u wamizaataakanuz, aonaa pidannao tuma'o mani, mazan wamizaataakapan oia'o doronainao tuma'o. Ìnao ma'ozaka'oraz ìkazowautapan pidannao mashaapainaoz kai maruta'o-karu'u, wuru amazada baara ana'a. Na'iki wamizaataakapan oiainao manawun doronainao tuma'o, wuru'u ma'ozakatinpainao kidaz doko ii aka.

¹³ Ukau'an umorokoda'a naa aizii ipai wuru'u Tominkaru taanii kidaz mizaataaka-karu daara nii na'iki ukaiwa'a naazu. Aizii na'apainim oia'o na'iki dikauda'o aimaakan sha'apan u'ati, aona'o nii ukaakinpan u'ati, mazan udikintan nii wuru'u oia'oraz. Aizii uipaian dauna'an umizaataakapan, pakawanu'o nii ma'ozaka ukadishitapan. ¹⁴ Ukau'an, ma'ozaka'a naa pa'i ukadishitapa. Umishidapa wuru'u mishi'oraz kuwai. Ukau'an, umorokoda wuru'u mishi'oraz kuwai uzadawu nii. Na'iki umashaapa kaiman Tominkaru aipan kawan, uruu kizi ukaiwaa udokori'i dikiniribanaa nii. ¹⁵ Na'iki uminziiwanuz ukowaadapan Kaimana'oraz Kuwai, kaimanaaka-karu daua'oraz Tominkaru tuma, uruu kizi umorokoda udazkidi nii. ¹⁶ Kaina'a zii ba'oran: umishidapanuz Christ, uruu kizi ukaiwaa uawautinapa-kinaa nii, Satan ba'itan an pabairi tikazitinapa kida'o. ¹⁷ Na'iki wuru'u Tominkaru kazannaatanuz

[‡] **6:11** mizaataaka-karu daara: Kotua'o soldyaanao morokodanii kida pamizaataaka'azon dono: zadawii, pidan dokori'i dikiniribanaa, dazkidi, awautinapa-kinai, kowamai, na'iki mizaataaka-kinai marii. English ida'an udakota-kao 'armour' kii.

naa unao, uruu kizi umorokoda ukowam nii. Aizii wuru'u Tominkaru Paradanuz, uruu ukaiwaa umarian nii, Kaimana'o Doronaa taaniaz u'ati. ¹⁸ Na'iki karikaonan utoriinapa Kaimana'o Doronaa kaminka'utan ida'an unao. Utoriinpan an Tominkaru ati ukowaada ipai aimaakan dau'an; upishaa u'ati wuru'u tuukia'oraz manawun uaipan ukaminka'uta kizi unao. Ukau'an dyauta utaapa unyukunuu toriinapa-karu dau'ati, na'iki karikaonan utoriinapa ipai Tominkaru pidanannao ati.

¹⁹ Karikaonan pa'i utoriinapa Tominkaru ati ukaminka'uta kizi õgaru õkakuwaapan an, mabaa'azoo kizi õkowaadan Kaimana'o Kuwai wuru'u mashaa'oraz utaapauzo-kao kotua'a naa. ²⁰ Jesus zaamatanii õgaru kowaadapa'o nii Kaimana'o Kuwai; uru'u naa wuru'u õkowaadapaniaz na'iki uruu dikin ia'o wuru'u õtaraapa-kaoaz da'a'a. Ukau'an, utoriinapa Tominkaru ati õdau'an, aonaa kizi õtarian õkowaadapan wuru'u Kaimana'oraz Kuwai dyuuda-kariwaiz õkowaadapan.

Paul katokontan pakaaritan

²¹ Tychicus, uruu wa'inawuzuitapanii umishidan idi Christ, na'iki uruu wamarainapanii na'iki kaimana'o ukaudinauzon Naobanai ati. Uru'o nii kowaada unao ati ipai õdau'an, na'iki õsha'apatanii kida dau'an. ²² Õdyuudan nii uruu unao di'iti ukowaada kizi ipai daunuuda'u waunao dau'u, na'iki uma'ozakada kizi unao nyukunuu.

²³ Marii waDaru Tominkaru na'iki Naobanai Jesus Christ taan kaimana'o mashaapa-karu na'iki marainpaaka-karu ipai unao mishidainao ati, na'iki karikaonan kizi umishidapan Christ. ²⁴ Marii Tominkaru kaimanan ipai wunao ati'i karikaonanu'oraz ïmarainpan manawun Naobanai Jesus Christ.

Kaimana'o Tominkaru Paradan New Testament in Wapishana (GY:wap:Wapishana)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Wapishana

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Wapishana

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30
